

Lilith

Marcellus Emants

bron

Marcellus Emants, *Lilith*. W.C. de Graaff, Haarlem 1879

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/eman001lili01_01/colofon.htm

© 2004 dbnl

[Voorwoord]

Indien ik mag onderstellen dat de naam LILITH niet volkomen onbekend is aan allen, die de volgende dichtregelen met hunne aandacht vereeren, dan geloof ik het er tevens voor te mogen houden dat de kennismaking zich bij de meesten bepaald heeft tot de aanhaling uit GOETHE'S *Faust*, welke door mij als motto werd genomen, en de toespeling, welke BILDERDIJK in zijn gedicht *De echt* op Adams eerste vrouw maakte. HERDER wordt in ons land tegenwoordig te weinig gelezen om eene algemeene bekendheid met zijne *Blätter der Vorseit* te kunnen aannemen, en de Talmud, Augustinus, en Ben Sira zijn in nog veel mindere mate publiek domein voor de Nederlandsche lezers.

Het vermelden der verschillende legenden LILITH betreffende kan voor den lezer van geen belang zijn, daar ik mij alleen aan de hoofdtrekken gehouden heb, welke zij gemeen hebben,

en zelfs van dezen een zeer vrij gebruik maakte, ten einde dezelfde levensbeschouwing, waaruit mijne vroegere opstellen voortspuiten, nogmaals op eene andere wijze te kunnen belichamen. Welke die levensbeschouwing is zal, hoop ik, het gedicht zelf duidelijk maken. Ten einde echter den lezer in staat te stellen het werk te beoordeelen in vergelijking met de stof, waaruit ik het samenstelde, komt het mij het doelmatigst voor de sage te vermelden zooals zij bij HERDER voorkomt, waaraan nog de opmerking moge voorafgaan dat LILITH (volgens sommigen de Arabische nachtgodin ALILAT) in den Talmud de demonen-moeder is met welke Adam voor zijn val verkeerden zou. Zij haatte Adam echter omdat zij over hem heerschen wilde, weerde hem af, en strekte dien haat tot op zijne nakomelingen uit in alle eeuwigheid. Van daar dat zij gevaarlijk is voor kinderen en zwangere vrouwen.

L i l i s E N E v a .

Naar JOH. GOTFR. HERDER.

Eenzaam dwaalde Adam door het paradijs rond; hij verzorgde de boomen, gaf het gedierte namen, verheugde zich over de vruchtbare, gezegende schepping, maar vond onder al wat leefde niets dat de wenschen van zijn hart bevredigde. Eindelijk bleef zijn blik op een dier schoone, onzichtbare wezens hangen, die, volgens de sage, lang vóór den mensch bewoners waren der aarde,

en die zijn scherpe blik zien kon. LILIS heette de schoone gestalte, die, gelijk hare zusteren, op boomen en bloemen woonde, en alleen van de fijnste geuren leefde. 'Alle schepselen' sprak hij bij zich zelve, 'leven in gemeenschap onder elkander, o! dat deze schoone gedaante voor mij tot vrouw wierd!'

De vader der menschen hoorde zijn wensch en zeide tot hem: 'Gij hebt uw blik op eene gestalte geworpen, die niet voor u geschapen is; intusschen zij uw bede vervuld opdat het u tot leering strekke.'

Hij sprak het tooverwoord uit en LILIS stond voor ADAM in menschelijke gedaante. Blijde ging ADAM tot haar, maar spoedig zag hij zijne dwaling in, want de schoone LILIS was trotsch en onttrok zich aan zijne omhelzing. 'Zijn wij' sprak zij, 'van eenzelfden oorsprong? Uit lucht des hemels werd ik gevormd en niet uit ellendig stof. Eeuwig is mijn leven, geest is mijn kracht en zoete geur mijn voedsel. Ik wil uw in het stof geboren geslacht niet met u vermeederen.'

Zij vlood en wilde niet tot haar man wederkeeren. God sprak: 'Het is niet goed, dat de mensch alleen zij; ik zal hem eene gezellin schenken, die hem past.'

Toen kwam een diepe slaap over Adam, en een voorzeggende droom toonde hem het nieuw geschapen wezen. Uit zijn zijde rees het omhoog, van dezelfde natuur als hij. Vroolijk ontwaakte hij en aanschouwde zijn evenbeeld; en toen God de liefelijke tot hem

voerde, zie daar ontroerde zijn hart, want zij was dicht bij zijn hart geweest. 'Gij zijt de mijne,' riep hij uit, 'gij zult mannin heeten, want gij zijt genomen van den man.' -

Daarom, wanneer God een jongeling liefheeft, geeft hij hem de helft, die hem toebehoort, die uit zijn hart gevormd werd, tot vrouw. Gevoelend dat zij voor elkander geschapen zijn, worden zij te zamen tot één, in altijd nieuwe tevredenheid en schoonheid. Wie echter vroeg naar vreemde bekoringen uitziet, en naar wezens verlangt, die hem niet passen, krijgt tot straf een vreemde helft. In één lichaam twee verschillende zielen, die elkander haten, verscheuren en doodmartelen.

MARCELLUS EMANTS .

MEPHISTOPHELES

Betrachte sie genau!
Lilith ist das.

FAUST

Wer?

MEPHISTOPHELES

Adams erste Frau,
Nimm dich in Acht vor ihren schönen Haaren,
Vor diesem Schmuck mit dem sie einzig prangt.
Wenn sie damit den jungen Mann erlangt,
So lässt sie ihn sobald nicht wieder fahren.

Eerste Zang .

Voltooid is 't grootsche werk. Het heerlijk beeld,
Dat scheppend zich Jehova dacht, zweeft vrij
In d' aether rond, door zonnegloed gedragen.
Aanbiddend staren de englen 't wonder aan,
Tot plotseling Jehova's heilge naam,
Door millioenen lippen uitgegalmd,

Een donderslag gelijk, veel duizend malen
Van ster naar ster door 't eindloos ruim weerkaatst.

'Looft, looft den Heer, die in ons sluimrend oog,
Den glans deed stralen van zijn majesteit!
Stort allen juichend neer, aanschouwt de wereld,
Welke uit het niet zijn blik te voorschijn riep!
Ziet hoe in de aarde een kiem van godlijk leven,
Op zijn gebod, in wondren zonder tal
Weldra zijn heerlijkheid zal openbaren'!

Zoo klinkt der engelen zang door de eeuwige zalen,
Terwijl op aarde de eerste morgen daagt. -
Gelijk een kus van goddelijke lippen
Zinkt de eerste zonnestraal in Edens hof.
Het duister wijkt, het eeuwig zwijgen sterft,
En overal ontwaakt des levens pracht.
Een gouden gloed doorstroomt den morgenhemel,
Het koeltje suist, uit bloemengeur geboren,
De starre stroom verbreekt zijn winterboeien,
Het zwellend zaad ontkiemt in vruchtbare aarde,
Uit grauwe knoppen bloost een bloemtapijt
Met nooit aanschouwden glans van frissche kleuren,
Een dartle vlinderschaar zweeft fladdrend rond,

Het stralend licht in bonte tinten brekend,
En door de bosschen ruischt een dankend lied
Vol morgenrood en goddelijke liefde. -
In 't midden van den hof blik Edens heer
Nog spraakloos op de wondren om zich henen.
Wel hoort zijn oor de reine accoorden trillen,
Wel dwaalt zijn oog door 't bont gekleurd tafreel,
En drinkt zijn ziel der bloesems frissche geuren,
Maar 't brein kan nog de heerlijkheid niet vatten,
Die aan zijn blik eensklaps ontsloten werd. -

Nu stijgt de zon omhoog, en allerwege
Verkwijnt het grauw der laatste schaduw tint.
Daar dringt op eenmaal in den morgennevel,
Die over Adam's ziel ligt uitgespreid,
Verblindend helder de eerste lichtstraal door.
Hij heft de handen op, zijn doffen blik
Doorstroomt een gloed uit zonneglans gesproten,
En dankend paart zijn stem zich aan den jubel,
Welke al wat leeft in 't paradijs ontstijgt:

'O! heerlijkheid, als mijn bewondrend oog
Tot op dees' dag er geene mocht aanschouwen,
Wie schiep uw pracht, wie schonk u aan mijn blik?

Ja, 'k voel het thans: ik leef! - Ik ben ontwaakt
Om mijn te noemen al wat Edens hof
Aan geur en tinten, klank en schoonheid bergt!
Dank gever, die voor 't lieflijk tonenspel
Mijn oor ontsloot, die voor des levens glans
Den dichten sluier van mijn oogen nam,
En heel dees' rijkdom mij hebt toegewezen!
Waarheen mijn hoofd zich wend', mijn voet zich richt',
Steeds doemen nieuwe wondren voor mij op,
En vliedt, door 't zinkend hemelsblauw omneveld,
De grenslijn van mijn zoeken verder weg. -
O! frissche kleurenpracht, bij 't morgendauwen
Nog in den levenszwangren knop besloten,
Nu reeds tot vollen vervengloed gerijpt,
Mijn blik daalt weildedronken in u neder.
Gewiekte, bonte kinderen van 't woud,
Die met uw duizendstemmig juichgeschal
Mijn schreden begeleidt, ik heb u lief!
U allen, al wat leven heeft als ik
En mij des levens schoonheid doet genieten!'

Zoo prijst zijn God de stem des eersten menschen,
En Cherubijnen dragen 't woord omhoog
Om 't voor den troon des Scheppers neerteleggen.

De heete zonnescijf zinkt statig neder,
Op aarde naakt het eind van d' eersten dag. -
Nog eenmaal dekt een stralend vlammenmeer
Gebergte en boomspits met zijn vuurge tinten,
En spiegelt in het effen watervlak
De hemelboog zijn gloeiend aangezicht.
Dan trekt de koele schemering haar sluier,
Uit avondrood en frisschen dauw geweven,
Verkwikkend over Edens velden heen.
Het voóglennielid verstomt in 't donker woud.
De bloemen sluiten zich en buigen 't hoofd,
Terwijl de dartle vlinder in haar kelken
Voor 't ranke lijf een veilge rustplaats vindt.
De blaadren zwijgen stil van 't ruischen moe.
In zoete sluimering zinkt al wat ademt,
Vergaart voor nieuw genot weer versche krachten...
Nu strekt de slaap zijn staf gebiedend uit,
En diepe stilte heerscht in 't paradijs.

Ook Adam worden de oogleen zwaar en loom,
De last des lichaams buigt de jonge knie.
Toch blijft hij weerstand bieden aan den slaap,
Bevreesd een enkle tint van 't heerlijk beeld
Te missen. - Nieuwe wondren rijzen op.

De somber zwarte nacht verliest zijn schrik
Als aan den hemel meer dan duizend zonnen
Met zilvren glans zijn duisternis doortintlen,
En stil, als vreesde ze Edens rust te storen,
Verrijst de maan aan 't donker blauw gewelf.
Haar bleeken schijn aan 't stargeflonker parend
Roept zij in 't oog, door kalmen slaap geloken,
Den blijden droom met vlugge beelden op,
Die om de lippen strak aaneengesloten
Den lach doet spelen der tevredenheid.
Daar trilt een heldre toon door 't nachtelijk zwijgen.

‘Wie roept? Van waar dat zonderling geluid?
Was Adam de eenige niet die waken bleef?’

Door d' avondwind met weeke wiek gedragen,
Bedwelmend zoet gelijk narcissen-geur,
Als 't lied des nachtegaals verleidelijk schoon,
Snelt over 't ingesluimerd paradijs
Een zilvren tonenreeks zacht golvend aan. -
Verbaasd ziet Adam luistrend om zich henen,
Maar diepe slaap ligt over al wat leeft,
Alleen het koeltje suizelt door 't geboomte.
Toch zijn het woorden, die in 't oor hem klinken,

Als zond de verte hem zijn lofzang weer:

‘Wanneer natuur bij 't schittrend stargefonkel
Zich in den glans van eigen schoonheid baadt,
De grauwe nacht elk ooglid houdt gesloten,
Ontwaakt de schoonste bloem van Edens dreven,
Door 't bleeke maanlicht in den slaap gekust.
Veel bloemengeur heeft Adam reeds genoten,
Veel vervengloed aanschouwde reeds zijn blik,
Doch wat was 't al bij Lilith vergeleken,
Wier adem zoeter is dan lindegeur,
En bij wier glans der tulpen gloed moet tanen?
De slanke lotus zont zich in haar pracht,
Narcis en roos omkransen haar de slapen,
En op een bed van geurge violieren
Straalt van haar voorhoofd zilver starrenlicht.
Welk nieuw geluk zou 't menschlijk hart doorstroomen,
Dat deze bloem de zijne noemen mocht!’

Heen is de slaap van Adams oog gevloten,
Ontroering grijpt hem aan; een wild verlangen
Naar ongekend genot doorvlijmt zijn borst.
Hij wil haar zien, der bloemen koningin,
Voor wie, als starrenschijn bij zonneglans,

De pracht verbleekt van 't godlijk paradijs.
Geen rust meer kent zijn ziel voordat zijn blik
Dien dorst naar schoonheid in haar kelk kan lesschen.
Hij springt omhoog en ijlt met snelle vaart
Door 't reeds bekende land, de bergen op,
Die aan den horizon met effen waas
Van blauwe tinten 't zoekend oog misleiden,
De dalen in, waar nooit eens menschen voet
Den maagdelijken bodem heeft betreden.
Helaas! de bloem, die nog geen hand beroerde,
Wier schoonheid door geen blik nog werd ontwijd,
Hij vindt haar niet; 't is al vergeefs geweest.
Het lied verstomde dat haar pracht hem maalde.
Stil blijft de nacht; op 't ingesluimerd Eden
Ligt zilvergrijs de bleeke maneschijn.
Doch welk een geur voert eensklaps de avondwind
Hem koelend tegen 't brandend aangezicht,
Als ware aan elken kelk van Edens bloemen
De gansche schat, dien warme zonnegloed
Haar langzaam van de zachte wangen kust,
In ééne zoelen ademtocht ontvloden?
Ja, lindegeur is minder zoet dan deze,
Bedwelmend dringt hij door in 't gloeiend hoofd....
Zij moet het zijn, der bloemen allerschoonste,

Geen andre kelk is zulk een weelde rijk!

Hij zoekt, en wordt een myrtenbosch gewaar.
Het zachte maanlicht stuit op 't somber loover. -
Wild snelt hij toe en breekt de dichte takken,
Een bleeke lichtstraal glijdt door 't doffe groen.
De schaduw vliedt, de violieren geuren,
De lotus knikt, en over Adams leden
Loopt ijzig koud een siddring heen. Zijn hoofd
Wordt zwaar, zijn hand zinkt neer, zijn kniën zwikken,
Waar had hij ooit een bloem als deze aanschouwd?
Hij waagt het niet haar schoonheid te beroeren,
En weert den lichtstraal af, wiens vale schijn
Begeerig in haar kleurengloed wil zinken....
Daar fluistert zacht een weeke stem hem toe:

'Wie is 't, die Lilith's heilge rust komt storen,
Wiens ruwe hand door 't schermend loover breekt?'

Zij spreekt.... is 't dan geen bloem wier geurige adem
Zijn bloed niet zulk een snelheid stroomen doet?
Zij slaat haar oogen op en ziet hem aan....
Het is een mensch, een wezen hem gelijk,
Als hij ontwaakt tot leven, tot genieten!

Een doodlijk bleek verjaagt den diepen blos,
Die nog zoo even op zijn wangen gloeide,
Zijn hart klopt bang, hij voelt den drang ontwaken,
Zijn lippen op haar rozemond te drukken,
Zijn armen om dien blanken hals te strenglen,
En met haar zwarte haren borst aan borst
Zich aan dat heerlijk lichaam vasttesnoeren,
Tot eeuwge liefde en eeuwge zaligheid.

Een onweerstaanbre macht werpt hem ter aarde.
Hij buigt de slanke lelies uit elkander,
Die 't schoone lijf haar blankheid mededeelden,
Zijn hand glijdt over 't melkweit voorhoofd heen,
Zijn mond drinkt reeds den adem van haar lippen,
En 't klinkt weer zacht:

‘Heeft Adam Lilith lief?’

Nu vat hij stout de donkre lokken aan,
Waarin narcis en vuurge rozen gloeien....
Doch plotseling ontsnapt een kreet zijn borst,
Een scherpe doorn drong diep in 't vleesch hem door,
Hij trekt de hand terug.... 't is te laat.
Den bliksemflits gelijk, die blinkt en doodt,
Springt Lilith van haar bloemenbed omhoog.

‘Terug vermeete!’

spreekt ze, en wijst hem af

Met blik en streng gebaar.

‘Terug die hand!

Ken uw vorstin, die van Jehova zelven,

In 't eeuwig licht de omarming mocht genieten.

Aanschouw haar glans, uit hemelglans gesproten,

En ken uw moeder, die naar de aard verbannen,

Jehova's kind in bitter barenswee

Het sterflijk leven schenken moest.’ -

Geknield

Blijft Adam roerloos aan haar voeten liggen.

Hij waagt het niet den blik omhoog te slaan,

Doch smeekend stamelen zijn lippen:

‘Moeder,

Ik heb u lief!’

‘Gij hebt mij lief, welnu

Rijs op, en wreek den smaad mij aangedaan!

Wreek haar, die eens des hemels koningin,

Thans is gehoond, bedrogen, diep vernederd! -

Op wolkendons lag aan Jehova's zijde

In de armen van den slaap zijn Lilith neer.

Haar donker oog hield zonnegloed geloken,

Waaruit zijn wil haar 't godlijk aanzijn schonk,

En op haar schoonheid, dierbaar aan zijn hart,
Bleef liefdevol des vaders blik gevestigd.
Geen bange droom lag loodzwaar op dien sluimer,
Geen bittere nijd, geen smart, geen staag begeeren
Doorknaagden 't hart van schuld nog onbewust.
Des vredes kus rustte op haar maagdelijk voorhoofd,
Des hemels heilig zwijgen in haar oor.
Toen heerschte er liefde in 't koninkrijk der heemlen,
En had geen schelle kreet van fellen haat,
De zoete rust der eeuwigheid verbroken. -
Wee, driewerf wee, dat Lilith moest ontwaken!
Hij, dien gij vader, koning noemt, bezweek
Voor 't vuur der¹⁾ lust, dat in zijn borst ontvlamde.
Zijn hoofd zonk neer, zijn lippen drukten zacht
Een kus mij op den mond.... ik was ontwaakt. -
Toen zag voor 't eerst mijn oog des hemels pracht,
En 't werd verblind door zooveel glans en schoonheid.
Toen trof voor 't eerst mijn oor der englen lied,
En 't werd verdoofd door zulk een juichgeschal.
Doch op zijn troon hief God mij naast zich op.
Een gouden zonnestraal als diadeem
Sloeg hij met eigen hand mij om de slapen,

1) De personificatie van den wellust door Lilith dwong mij dit woord vrouwelijk te nemen.

De morgenster hield op mijn voorhoofd stil.
Ootmoedig bogen de engelen voor mij neder,
En Lilith heerschte als hemelskoningin. -
O! korte waan, waar zijt ge heengevloten?
Wee, koningin, hoe spoedig taande uw glans!
Jehova's kus lag brandend op mijn lippen,
Mijn borst doorgolfde een wilde vlammenzee,
Een drang naar ongekende zaligheid
Verteerde de gedachten in mijn brein.
Het klare licht verduisterde in mijn oogen.
Met diepen nacht werd Lilith's ziel omgeven,
En in Jehova's armen zonk zij neer,
Bezinningloos, maar 't hart van liefde dronken. -
Wee, korte lust, u moest ik vreeslijk boeten!
O! koning, die mij wekte met uw kus,
Die aan uw zij tot koningin mij kroonde,
Wat heb ik u, wat aan uw rijk misdreven,
Dat zulk een straf en zulk een hoon verdient?
"Voort!" klonk uw stem vol afschuw en verachting,
"Geen plaats is in des hemels ruime zalen
Voor Lilith en de vruchten van haar schoot!
Zij derve in eeuwigheid der eeuwgen vrede,
En boete in eenzaamheid haar wilde drift!
Wat uit haar spruit, het zij met haar veroordeeld,

Verbannen uit het rijk van liefde en rust”! -
Geen oog had ooit voorheen uw toorn aanschouwd.
Het engelenheir zweeg vol ontzetting stil,
Een sidring liep door de eindelooze ruimte. -
Toen scheurde 't glanzig wolktapijt vaneen,
En in des afgronds onafzienbren nacht
Viel Lilith neer. - Daar baarde ik u, mijn zoon,
Daar schonk ik al wat is het korte leven,
En van den glans, die eens mijn hoofd omgaf,
Bleef slechts een vonk hoog aan den hemel stralen,
Die van mijn val en van uw vorstelijke afkomst
Tot onuitwischbaar teeken moge zijn.
Rijs op dus, kind naar 't godlijk beeld geschapen,
Doch met uw moeder van Gods zij verjaagd!
Weerstreef de hand, die Lilith deed ontwaken,
Die uit den slaap het lijden heeft gewekt!
Verwoest deze aarde, doof den zonnegloed,
Verdelg den hof tot kerker u geweest!
Hij zij gevloekt, wiens zwakke lust u schiep
Tot kort geluk den wissel dood voor oogen!
Gevloekt zijn macht, zijn glans, zijn engelencharen!
Gevloekt de levensvonk, die in uw borst
Slechts om zich zelf te dooven moest ontgloeien!
Omhoog den blue gericht, daar is uw plaats! -

Waar uit den bloemkelk stargeflonker spruit
 Verrijst uw troon van gouden zonnestrallen.
 Daar blinkt uw kroon op 't hoofd des ongerechten,
 Daar rust uw schepter in zijn wreede hand,
 En 't lied, dat ruischt door de ongemeten zalen,
 Sluit daar het oog tot eeuwig zoeten slaap.
 Op! zoon des lichts, verbreek uw slaven-boeien!
 Werp van zijn hoogen zetel den tiran,
 Geef aan mijn ziel des hemels vrede weder,
 En heersch in eeuwigheid aan Lilith's zij!'

Zoo spreekt ze, en evenals in zwoelen nacht
 Een onheilspellend vuur het zwerk doortintelt,
 Zoo trilt in 't glanzig donker vrouwenoog
 Het flinkerlicht der opgewekte driften.
 Woest rolt het schoone hoofd en golft het haar,
 Dat ravenzwart het blanke lijf omslingert,
 Maar Adams oor is doof voor Lilith's klachten,
 Zijn oog blijft blind voor 't vlammen van haar blik.
 Hij ziet haar schoonheid slechts, welke in zijn borst
 Den fellen gloed ontvonkte der begeerte. -
 Nog ligt hij aan haar voeten neergebogen,
 De handen smeekend tot haar uitgestrekt,
 En zegt:

'O! Lilith, heerlijkste aller bloemen,
 Mijn tong vermag den schenker niet te vloeken,
 Die zulk een schat zijn kind heeft toegedacht.
 Hij zij gedankt, in eeuwigheid geprezen!
 Mijn ziel verlangt geen macht dan over u,
 Slechts op uw lippen ligt mijn koninkrijk!
 Der starren glans verbleekt bij 't godlijk vuur,
 Dat uit uw donker oog mij tegenstraalt!
 Een oogenblik van aardsche zaligheid
 Aan Lilith's borst, in Lilith's arm genoten,
 En nooit aanschouw' mijn oog des hemels pracht,
 Nooit hoor mijn oor der engelen zangen. - Lilith,
 Ik heb u lief!'

Nu rijst hij overeind,
 En grijpt naar 't blanke lijf, met zilverglans
 Door 't maanlicht overgoten, vat haar aan....
 Maar bevend buigt zijn knie naar de aard' terug,
 Zijn armen vallen langs zijn lenden neder,
 Het fiere hoofd zinkt op de breede borst....
 Der wellust blik is hem in 't hart gedrongen. -

'Ellendig zwerveling naar de aard' verbannen,'
 Zoo klinkt voor 't laatst, minachtend Lilith's stem,
 'Verdwaalde zonnestraal aan 't stof geboeid,

Niet voor uw kus moest Lilith's heerlijkheid
Den zoeten slaap met bitter lijden ruilen.
Wat eeuwig is past bij geen sterflijk wezen!
Hij, die u schiep, heeft u aan de aard' geketend,
Der dienstbaarheid in 't duister toegewijd,
En voor het kind, dat zij met smarten baarde,
Kent Lilith's ziel slechts afkeer, nijd en haat.
Vlam op, begeerte, in 't menschelijk gemoed!
Den lafaard, die zijn rug gewillig kromt
Om schuldeloos het slavenjuk te torschen,
Verteer de felle gloed van onvoldane lust
Totdat de dood zijn offer op komt eischen!

Het heerlijk beeld verdwijnt, en ijle lucht
Is al wat Adams arm omklemmen kan.
Wee, Lilith, keer terug, en zie uw kind
Om éénen kus op uwe lippen smeekend.
O! hoor zijn jammerklacht, heb mededoogen.
Wat God hem gaf, hij wil het al u schenken,
Ja, 't leven zelfs, pas uit zijn hand ontvangen,
Het ligt als offer aan uw voeten neer.
Doch keer, en lesch den brandend heeten dorst,
Die hem verstikken zal, wanneer zijn lippen
Geen laafnis drinken van uw engelenmond!

Zie hoe zijn oog voor Edens schoonheid blind,
Verdwaasd den blik in 't blauw verschiet blijft richten.
Zie hoe van horizont tot horizont
De wanhoop met haar geeselslag hem drijft.
Geen wit beschuimde bergstroom schrikt hem af,
Geen peillooze afgrond kan zijn voet weerhouden.
Nauw is hij afgetobd ter neer gezegen,
Als de eigen asch een poos de vlammen smooit,
Of met haar prikkels zweept de drift hem verder
Door bosch en beemd, in teugellooze vaart
Door week geblaarte en scherpe doornen henen!
Zijn boezem zwoegt, en hijgt vergeefs naar adem,
Het angstzweet dropt van 't bleek gelaat, een zucht
Ontwelt zijn borst, nu zinkt hij machtloos neer -
't Heelal ontzet, der engelen zangen zwijgen. -

In 't diepste heiligdom van Edens bosschen,
Waar nooit een straal van hemelsch zonnelicht
Door 't somber dak des slanken pijnbooms heendringt,
En 't myrtenloover dicht ineengestremeld
Elk vorschend oog den doortocht weigren kan,
Is Lilith tot haar zustren weergekeerd. -
Vier zijn zij in getal, van hemelsche afkomst,

Als englen schoon, doch zwart van oog en haar.
Eens slieden heerszucht, hebzucht, honger, dorst
Op 't zachte wolkenkleed aan Lilith's voeten
Den langen slaap waarin geen lijden was.
Met Lilith rezen ze op om haar te dienen,
Die 't engelenheir begroette als koningin;
Aan Lilith trouw werd in des afgronds nacht
Het viertal zusters met haar neergeslingerd.

Ook haar verteert de heete dorst naar wraak,
Terwijl ze op marjolein en violieren,
Als blanke lelie's uitgestrekt, den blik
Van haat en toorn doorgloeid, omhoog gericht,
Gewillig 't oor aan Lilith's klachten leenen.

'Demonen, ziet, hoe uw vorstin zich wreekt,
Aanschouwt Gods zoon, het voorwerp van zijn liefde.
Gebroken is zijn kracht, geknakt zijn vreugde!
Den waterdrop gelijk, die in den stroom
Met dolle vaart van rots tot rots gejaagd,
Zijn bed ontspringt en sterft in 't oevergras,
Ligt Adam uitgeput op de aarde neder.
Vergeefs drukt zich de brandend heete wang
Naar koeling smachtend tegen 't kil gesteente.

Vergeefs klinkt over beemd en bosch zijn stem
 Den slaap een oogenblik verpoozing smeekend.
 Wel snelt hij aan om op 't gefolterd hart
 Zijn looden droomen hemelhoog te staaplen,
 Maar 't brandend ooglid blijft krampachtig staan,
 Door 't tooverbeeld van Lilith's glans geboeid,
 En zelfs de dood, als hij een knecht des Heeren,
 Slaat op zijn angstig hulpgeroep geen acht.
 Getrouwen op, het uur der wrake nadert!
 Treft in den zoon Jehova's vaderhart.
 Geen rust voor hem eer in zijn beendren 't merg
 Verteerd is door den kanker der begeerte.
 Op! zweept hem voort, en jaagt hem voor u henen
 Tot de uitgeputte vlam zich zelve bluscht!'

Woest dreigend rollen Lilith's wreede woorden.
 Zoo stroomt der wereld gloeiend ingewand
 Uit hoogen bergtop zegend over de aarde,
 En waar de morgenzon op 't koud gesteente
 Met warmen kus een bloembed deed ontluiken,
 Zendt in den donkren nacht een stroom van vuur
 Zijn rossen gloed naar 't zwart doorrookte zwerk. -
 Een bange kreet klinkt van der englen lippen:

'Wee Maja, kent uw hart geen mededoogen?'

Doch Lilith's oog staart somber voor zich uit:
'Wie had met Lilith's smarten medelijden?
Bedrogen ziel wie heeft uw pijn gestild?
Wie kent den brand, die in haar boezem blaakt?
Wraak, wraak alleen kan zulke vlammen dooven!'

Nauw is die kreet van haat haar mond ontgleden,
Of oogverblindend breekt door 't diepe blauw
Des hemelboogs een witte lichtstraal henen.
Als in een wolk gehuld van diamanten
Zinkt uit Jehova's fonkelend paleis
Een breede schaar van blinkende engelen neder.
In 't midden, schoonheid stralend als een zon,
Verheft een seraf 't blondgelokte hoofd,
En als in 't woud zij neder zijn gedaald,
Waar violier, narcis en lelie bloeien,
Is hij 't wiens stem aldus tot Lilith spreekt:

'Hoor, Maja, uit mijn mond Jehova's woorden,
Die u zijn wil verkonden, 't wijs besluit
Uit mededoogen voor uw kind geboren.
Niet langer dool' hij rond in eenzaamheid.
Een wezen hem gelijk, een kind des Heeren
Sta Adam bij als levensgezellin.

Zij droog' zijn tranenvloed, zij still' zijn pijnen,
 En reine liefde kieme in beider hart.
 Stijg dus omhoog en neem door Gods genade
 Uw eersten zetel weer in 't eeuwig licht,
 Wees koningin opdat in Edens dreven,
 De stille vreê van d' eersten morgen keer'.

Zoo spreekt de hemelsbode uit naam zijns meesters,
 En luid gejuich klinkt van der zustren lippen,
 Weergalmt van boom tot boom door boschgewelf,
 En rijst uittartend naar den hemel op.
 Maar 't oog der koningin blijft somber strak
 Op 't schoon gelaat des jongelings gevestigd,
 En snijdend klinkt haar antwoord hem in de ooren:

'O! englenstem, gij lokt met zoete tonen,
 Maar Lilith kent Jehova's listig plan.
 Slechts nieuwen hoon verbergt die nieuwe luister.
 Hij, dien gij meester noemt, wiens machtig woord
 In 't slavenjuk u 't aanzijn heeft geschonken,
 Is machteloos om zonder Maja's hulp
 Des levens kracht aan Edens stof te geven.
 Alleen door Lilith's armen vast omsloten
 Bezit de hoogste wijsheid scheppingsmacht.
 Keer, dienaar, dus tot uwen Heer terug.

Zijn wil geschiede, Lilith is bereid
 Ten tweede maal zijn wreede lust te dienen.
 Doch niet als koningin zal de engelschaar
 Haar weer omhoog naar de eeuwge zalen dragen.
 Geen macht, maar rust alleen verlangt haar ziel,
 Den zaalgen sluimer aan des vaders zijde.'

'Helaas! gij smeekt vergeefs',
 klinkt droevig 't antwoord.
 'Jehova's kus, die uit den slaap u wekte,
 Wordt op uw lippen nimmer uitgewischt.'

'Hij blijft onwrikbaar dus, uw hooge meester?
 Welaan, zoo koom' al 't lijden over hem
 Waartoe zijn wijsheid thans zijn kroost veroordeelt! -
 Niet aan Jehova's zij wil Lilith heerschen,
 Niet uit zijn hand begeert haar hoofd een kroon.
 Hier kiemt mijn wraak in vruchtbren grond verborgen,
 Hier zij het rijk dat mij zal toebehooren.
 Hoor, afgezant, welk nieuw beding ik stel:
 Werd Adam naar des vaders beeld geschapen,
 De gezellin, die hem Jehova schenkt,
 De trouwe, die zijn zilte tranen drogen,
 En dan zijn reine vreugde deelen zal,
 Zij drage Lilith's beeltenis.'

'Dit zij
Gelijk gij wenscht'.
spreekt nu de blonde seraf,
'Doch niet in 't zwart fluweel van Lilith's oog
Kan Eva's ziel haar engelenreinheid spiegelen.
Geen diadeem van donkre raven-lokken
Omgeev' haar slapen blank als versche sneeuw.
Blond zij de krans, die 't maagdlijk hoofd omzwiert,
Der kroon gelijk, die de engelscharen dragen,
En uit haar oogen, blauw als 't hemelruim,
Straal' niet der wellust gloed, maar 't licht der liefde.'

En als des serafs woord is heengesneld
Klinkt daavrend door 't heelal een juichgeschal
Uit millioenen monden. Stralend licht
Golft eensklaps als een wolk om Lilith's leden;
Op engelenarmen zweeft ze, een star gelijk,
Van de aarde omhoog den blauwen hemel tegen,
En tot haar glans in 't diep gewelf verzwindt
Doorgalmen 't woud der zusters jubelkreten.

Tweede Zang .

Weer stierf aan 't hoog gewelf de laatste gloor
Van 't kleurenspeel, waarmede een nieuwe dag
Zich oploste in het effen grauw verleden.
De stille nacht zonk neer op Edens dreven. -

Ook Adam slaapt, door 't weeke gras gedragen.
De moede voet was machtloos neergebogen,
Het loodzwaar lijf had naar een steun gezocht.

Hij slaapt, maar 't zwoegen van zijn borst verraad,
Dat zelfs de slaap zijn ziel geen rust kan schenken. -

Alleen de zustren waken. -

Diep in 't woud,
Waar 't somber groen van Maja's lievlings-boom
Het helderst licht tot valen schemer tempert,
De geur der doodsbloem zwelt tot dichten damp,
Waarop de lelie 't bleeke voorhoofd wiegelt,
Zit zwijsend, roerloos naar den hemel starend,
Op 't purpren kleed de zwarte honger neer.
De dorst rust aan haar zijde, 't somber oog,
Gelijk haar zuster strak omhoog gevestigd,
En verder af, omgeven door narcissen,
Het blanke lijf op bloemen zacht gebed,
Zijn, hand in hand, de hebzucht en de heerszucht,
Van wild verlangen gloeiend, uitgestrekt.
Haar kust geen sluimer ooit op 't gitzwart oog,
Dat onder donkren wenkbrauwboog verscholen,
Uit diepe schaduw snelle vonken schiet.
Haar woelt de heete wraakzucht door 't gebeente,
Gelijk een gift dat eeuwig branden blijft. -

Thans beiden ze angstig Lilith's wederkomst.

Het avondgrauw zwol aan tot tastbaar duister,
En nog bleef 's hemels gouden poort gesloten.
Reeds knaagt aan 't hart, door machteloze woede,
Sinds Lilith's, hemelvaren ondermijnd,
Met scherpen tand de pijnigende twijfel.
Zij wagen 't niet elkander aan te zien,
Daar tegen drie zich ieder weerloos voelt,
En als geen hoogre macht haar komt bedwingen,
Toch over drie elk harer heerschen wil.
Doch zie, daar schittert van den hoogen trans
Een bliksemstraal in Lilith's woning neder,
Een sidring trilt door 't dicht gebladert heen,
De twijgen zwiepen, als door stormgeweld
Met onweerstaanbre kracht uiteengebogen,
De zustrén springen overeind:

‘Zij is 't!’

Doch voor 't gebiedend oog der koningin
Zijn allen naar den grond terug gezonken
Die blik, die strakke mond, die bleeke wang,
Die hand, zoo trotsch bevelend uitgestrekt, ...
Welk schrikkelijk onheil zinnend kwam zij weer?
Zij ziet haar doel, zij heeft den weg gemeten,
Van allen glans des hemels afgestaan,
Om zich op aarde aan 't vuur der wraak te koestren.

Gestreden is de strijd, de laatste vonk
Van deerenis begraven en verstikt! ...

Geen woord klinkt van der zustrén bange lippen,
Maar Lilith heeft haar vragend oog verstaan,
En spreekt:

‘Zoo is des Heeren wil geschied,
En bergt dit lijf den kostelijken schat
Waarmee zijn wijsheid Adam begenadigt.
Volbracht zij thans de volheid van zijn wensch
Uit mededoogen voor zijn kind geboren.
Niet langer dool' het rond in eenzaamheid.
Een levensgezellin droog' nu zijn tranen,
En still' de pijn, die in zijn boezem woedt.
Doch hoort, wat Lilith's mond u profeteert:
Ook haar zal eens des levens angst benauwen,
Het zacht-blauw oog van tranen glanzen doen;
En als die tranen tot een zilten stroom,
Die stroom, de hechtste dammen doorgebroken,
Is aangewassen tot een wilde zee,
Wier golven al wat leeft de lenden zweepen,
Totdat de sterkste rug zich weerloos kromt,
Om in dien Oceaan zijn graf te vinden,
Dan zal niet Lilith's hals zich nederbuigen

Verpletterd onder 't lijden jaar in jaar
Door Adams kindren op haar hoofd gestapeld!
Maar als op aard' in de eeuwigheid der eeuwen,
Tot millioenen 't menschdom is vermeerde,
Als in den strijd van allen tegen allen
De broedermin tot wangunst is ontvlamd,
Wanneer de zoon den vader heeft gevonden,
Zijn doelloos werk doorgrond, zijn wil gepeild,
Dan beve hij, die Lilith wakker kuste,
Die uit het niet een wereld op deed staan!
Want elke zucht aan menschenborst ontwelt
Zal als een vloek van de aard' ten hemel rijzen,
Een donderslag gelijk zijn troon doen wanklen
Totdat de kroon op 't machtig voorhoofd siddert,
Aan Lilith's voet zijn schepter nedervalt,
En hij, Jehova, om genade smeekt! -
Vrijwillig ging ik van zijn zijde henen.
Geen hemelglans kon meer mijn oog bekoren,
Geen englenzang verteederde mijn hart.
Ginds kan mijn tong slechts om erbarming bidden,
Hier eisch ik eens mijn onvervreemdbaar recht. -
Zoodra zijn zoon door schoonen waan bedrogen,
In Eva's arm zich 't eeuwig leven wijdt,
Zij hem de heerschappij in 't rijk des lichts,

Aan mij blijft hier geen macht dan weerstand bieden!
God diene slaafsch 't onsterflijk engelenheir,
Mij bidt in banden de eeuwge menschheid aan!

Zoo luiden Lilith's haat-ontsproten woorden,
Terwijl ontzetting, vreugde en bang begeeren
Der zustren wangen vaal verbleeken doen.
Lang zwijgt het viertal angstig zinnend stil,
Totdat de heerschezucht fluistert:

‘Koningin,
Uw plan is grootsch en de overwinning zeker,
Maar wat zal in dien buit ons aandeel zijn?’

‘Kortzichtige!’
antwoordt Lilith met verachting,
‘Waar Maja heerscht is daar ook niet uw rijk?
Wie mij aanbidt moet om uw gunsten boelen,
Wie mij verzaakt ligt voor u neergekniel.
Staat op, het uur der wraak zal weldra slaan,
Volvoert mijn wil opdat ik macht u schenke
In eeuwigheid en over al wat leeft!’

Nu breekt uit aller mond een jubelkreet,
Die 't aardrijk siddren doet, en 't starrenheir

Aan 's hemels transen deinzen. -

‘Koningin,
Beveel! Waar Lilith heerscht daar heerschen wij!
In eeuwigheid zij Lilith's naam geprezen!’

‘Zoo gaat, trawanten, tot des Heeren zoon,
Die afgemat zijn hoofd ten sluimer nijgde,
En legt, terwijl de slaap zijn blik omsluiert,
Het godsgeschenk aan Adams zijde neer.
Demonen, neemt den onheilzwangren schat,
Die 't paradijs hem tot een hel zal maken,
Maar tot een Eden 's aardrijks wildernis,
De gezellin, die troost hem aan moet brengen,
En nieuwe smart voor nieuwen troost zal scheppen,
Wier koelheid doodt, wier liefde lijden baart.
Doch als zijn oog ontwaakt haar schoonheid ziet,
Het reine licht haar hemelsch oog ontstralend,
Het blonde haar een englen-voorhoofd waard,
Misleid met donkre sluiers dan zijn blikken,
Opdat hij Lilith's beeltenis aanschouwe.
Dan heffe zich de nooit voldane lust
Weer in zijn borst omhoog, den storm gelijk
In 't heete zand der woestenij geboren,
Die in haar knop de jeugdige onschuld stikt.

Dan stijge beider liefde in vlammen op,
 Die eeuwig stervend eeuwig zullen leven,
 En die al 't water van 't heelal nooit bluscht!
 Demonen, gaat, brengt Maja's wil ten uitvoer,
 En aan uw voeten ligt de menschheid neer!

Nog spookt voor Adams oog, door slaap omfloersd,
 Het wilde heir der opgejaagde droomen,
 En zwoegt zijn borst, vergeefs naar kalmte hijgend.
 Daar klinkt zijn naam hem plotsling zacht in de ooren,
 En breekt een weeke stem zijn bangen slaap. -
 Is 't Lilith, die hem roept, of is 't een droom,
 Die 't oor bedriegt met liefelijke tonen? -
 Doch nogmaals klinkt het:
 'Adam, liefste broeder?'
 'Neen, zoo spreekt Lilith niet, doch zie.... wie is
 Dat heerlijk wezen aan mijn zijde rustend?
 Zij moet het zijn naar wie mijn hart verlangt!
 O! diep betreurde, dank, ik heb u weer,
 Geliefde, die mij zoo rampzalig maakte,
 Maar aan wier borst een zaligheid mij wacht,

Waarin al 't leed van millioenen dagen
Verdwijnen zou gelijk een ademtocht.
Nu slaat zij 't ooglid langzaam op.... doch neen,
Niet Lilith's gloed straalt uit dit helder blauw,
Dat vlekkeloos als 't kalme watervlak,
De zachte tint des morgenhemels spiegelt.
Een bont gekleurde schijn bedroog mijn blik,
Een schitterend beeld, het kind van wilde dromen
Verdoofde 't zwakke licht van d' ochtendstond.....
Nu komt het weer.... O, ja.... 't is Lilith wel,
Wier donker, glanzend haar ik thans aanschouw,
Zij ziet mij aan, ik voel haar warmen adem.
Geen bloed meer, vuur stroomt door mijn adren heen!
O! zoete stem, die me uit den sluimer wekte,
Die van mijn borst de looden dromen nam,
Verdrijf de spookgestalten, die mij foltren,
En red hem dien ge broeder hebt genoemd....
Heb dank, de zwarte neevlen trekken op,
't Wordt helder in mijn ziel; doch zeg mij thans
Wie zijt ge, die mij in herinnering
De zaligheid van Edens eersten dag
Weer doet genieten? Wie gaf u een macht,
Zoo groot, zoo schoon en zoo weldadig? - Spreek?

De stem, die Adam uit den sluimer wekte,
Slaat nu zijn bēe niet af, maar antwoordt:

‘Broeder,
Hoe vorsch ik uit wat u verborgen bleef?
Wat baat het ons van waar ik ben gekomen?
Ik sloeg mijn oogen op, zij zagen u,
En in mijn hart ontwaakte zoete liefde.
Mijn oor vernam uw naam en 'k noemde u broeder.
Klaag mij uw leed, 'k wil 't in mijn boezem bergen,
Kom aan mijn borst en 'k droog uw tranen af.’

‘O! zuster, schoon als de eerste dageraad,
Ik heb u lief en wil u Eva heeten.
Heb dank dat ge Adams schreden niet ontvliedt,
Maar zacht uw hand op 't brandend voorhoofd drukkend,
Weer kalmte giet in 't opgejaagd gemoed,
En van mijn borst de spannende angst doet wijken.
Mijn hart klopt zacht nu 't aan uw zijde slaat,
En in uw oog aanschouw ik, schoonheid stralend -
Gelijk eertijds voordat ik lijden moest -
Den hof door God tot woning mij geschonken.
Kom, zet u naast mij neer, reik mij uw hand
Opdat ik voele dat ge bij mij zijt,
En tusschen ons geen scheiding meer besta.

Het koeltje ruischt door hooge cedertoppen,
 De vlugge vooglen fladdren juublend rond,
 De bijen kussen gonzend bloem aan bloem,
 Hoor, alles zingt van liefde, kalmte en vrede,
 Genieten we ook des levens zoete lust,
 Door hand in hand zijn wondren te beschouwen.'

Zoo keert in 't schuldeloos gefolterd hart
 Door Eva's blik de lang gederfde vrede.
 De glans der liefde breekt door 't logen-weefsel,
 Met duivlen-list voor Adam uitgespannen.
 Verschrikt, beschaamd, de borst van nijd doorkankerd,
 Ontvliên de zustren 't eerste menschenpaar,
 Dat vredig, in zijn stil genot verzonken,
 Den nieuwen dag in 't Oosten rijzen ziet.
 Naar Lilith's rustplaats ijlt nu 't viertal henen,
 En werpt zich aan haar voeten zwijgend neer,
 De wangen rood van razernij en schaamte,
 De trotsche blikken bloode omlaag gericht.
 Toch dringt de bliksemstraal uit Lilith's oog
 Tot in den diepsten schuilhoek van haar zielen,
 En leest de koningin haar nederlaag
 In 't nederbuigen van die fiere hoofden. -

O! felle haat, dien slechts de wisse wraak
Een pooze in Lilith's hart kon doen bedaren,
Vindt zulk een engelenreinheid, zooveel liefde,
Die onbewust des vaders wil volvoert,
Voor uw verbittering dan geen genade?
Zoo smeekt de moedermin in Lilith's borst;
Maar in de woeste symphonie der driften
Lost onbemerkt die zwakke beê zich op,
Gelijk in de atmosfeer de bange zucht
In 't stervensuur ontwelt aan menschen-lippen.
Van toorn en van verachting trilt haar stem,
Nu ze uitroept:

‘Overwonnen door een mensch
Restte u nog moed voor Lilith te verschijnen!
Den hemel tartend noemt ge u stout: demonen,
Terwijl een kind u voor zich vluchten doet.
Veeleer den tong u uit den mond gerukt,
Die 't wagen dorst mij koningin te heeten!
Onwaardig zijt ge Lilith's wraak te dienen,
Omdat ge nooit met haar geleden hebt.
U wacht geen val, wier machteloze voeten
Zich nooit verhieven uit des afgronds nacht!
U treft geen smaad, die met gebogen hoofden
Tevreden zijt met d' afval van mijn werk!

Uw hart is koud, het mijne blaakt van woede!
Voort, voort! Van hier! Het doel van Lilith's wraak
Kan Lilith's haat ook zonder u bereiken.
Zij vond geen medelij, zij vraagt geen hulp;
Zij schroomt geen strijd met menschelijke liefde.
Al wie in d' arm der wellust werd geschapen,
Valt vroeg of laat der wellust weer ten prooi!'

Zoo spreekt ze en ijlt den nieuwen morgen tegen,
Die blozend aan den horizon verrijst.
De storm ontwaakt, en heft van woede brullend
Haar op zijn wieken hoog ten hemel op.
Zij zweept hem voort, en gierend jaagt hij henen,
De bosschen uit, de lange vlakten door,
De ceder zwiept en zucht en valt ter aarde,
't Gesteente beeft en splijt en stort ineem.
De bergstroom schuimt en uit des afgronds kaken
Stijgt dwarlend heete damp naar 't zwerk omhoog;
Daar pakt hij saam en smeedt om Lilith's slapen
Een zwarte kroon, waarin de bliksemstralen
Als bleeke opalen onheilspellend glanzen.
Het zonlicht kwijnt, de schuwe nacht keert weder,
Doodsangst waart rond door 't jeugdig paradijs.

Doch Maja's oog blijft somber voor zich staren;
Wie had met Lilith deerenis gevoeld?

‘Ontvlied mij vrij, snelvoetige antilope,
Zwijg siddrend stil, mijn teedre nachtegaal,
Brul uit uw toorn, gebelgde vorst der wouden!
Straks hebt ge ootmoedig 't fiere hoofd gebogen,
Mijn lof doen galmen over berg en dal,
En zonder vreezen Lilith's hand gekust.
Want om uw hals smeed ik de laatste schakel,
Die al wat leeft voor eeuwig mij verbindt.
Jaagt, felle bliksems, spreidt uw schrik in 't rond,
Rol donder, rol door 't wilde wolkgewemel,
Doe met bazuingeschal der wereld konde,
Dat alles buigt voor Lilith's oppermacht!’

Zoo nadert Maja 't eerste menschenpaar. -

Geen vrees vervult hun beider harten meer,
Ofschoon in dolle woede 't jeugdig leven
Zich weer den dood in de armen schijnt te storten.
Eens hoogen ceders uitgespannen twijgen
Beschermen Eva's gouden lokken-krans;
Haar trouwe borst is Adams machtig schild.

Zij staren 't wonder aan, doorgronden 't niet,
Maar beiden 't lot dat hen vereend zal treffen.
Daar roept in 't kreupelhout aan Eva's oor
Een zachte stem haar naam, en bittere angst
Beklemt op eens haar kinderlijk gemoed.
Als 't kieken onder moeders vleuglen schuilt,
Dat door een blik des sperwers werd getroffen,
Zoo drukt de zwakke tegen Adams borst
Het blonde hoofd bescherming zoekend aan,
En Adam buigt om 't slanke, teedre lijf
Den sterken arm, die nu 't gevaar durft tarten.

‘Wie roept mij, broeder?’
 fluistert Eva siddrend.
‘Blijf rustig, liefste zuster, 't is de wind,
Die door 't gebladert van den ceder suizelt.’

Maar nogmaals klinkt het duidelijk:
 ‘Eva, Eva,
Waar zijt ge?’
 ‘Broeder, trouwe broeder, neen,
't Is niet de wind, die door 't gebladert suizelt,
Ik ken die stem, zij noemde me eens haar kind.’

‘Blijf rustig, liefste mijn, het is de slang,
Die sissend door 't geboomte henenschuifelt.’

Ten derde male klinkt het, smeekend thans:

‘Mijn kind, waar zijt ge?’
en uit haars broeders arm
Rijst Eva op, en antwoordt:
‘Moeder, hier.’ -

Zoodra zij, 't blonde hoofd ter zijde wendend,
Den donkren blik ontmoet, die uit de verte
Haar machtig tot zich aantrekt, ijlt zij heen
Om aan haar moeders borst zich vast te klemmen.

Daar breekt een straal van liefde en medelijden,
Den diepen nacht in Lilith's moederhart;
Haar toorn bedaart, de haat zwijgt eensklaps stil,
En als haar armen Eva's hals omstrenglen,
Een zilte traan aan 't donker oog ontglipt,
Doorstroomt haar ziel een ongekende weemoed,
Terwijl zij droevig fluistert:

‘Eva, kind

Van schuld en onuitputlijk mededoogen,
Uit vadermin en moederhaat gesproten,
In 't licht ontvangen, in den nacht gebaad,
Mijn kracht bezwijkt, die aan des levens lijden

Uw reine ziel voor immer wijden moet.
Mijn wil verlamt, die in uw heldre blikken
Den weerschijn vindt van 't hemelsch zonnelicht.
Neen, dochter in mijn schoot gevoed, gekoesterd,
Bij u smelt Lilith's toorn in tranen weg,
In deerenis verandert Lilith's wraakzucht,
In moederliefde Lilith's moederhaat.
Ga, liefste, ga, volvoer den wensch uws vaders,
Geniet des hemels vrede aan Adams zij,
Zoolang u 't leven God heeft toegemeten.
Op mij, op mij alleen koom' 't eeuwig lijden
Dat uit den slaap Jehova heeft gewekt.'

Zoo sprekend drukt met moederlijken trots
De zwartgelokte Eva aan haar boezem.
Haar blik vindt rust in 't lichtblauw kinderoog. -

Doch welk een hoongelach bereikt haar oor?
Wie is 't, die waagt met haar den spot te drijven? -

Het dichte kreupelhout geeft krakend antwoord;
't Gebladert beeft, de takken oopen zich,
En Lilith's zusters zien haar tergend aan,
Met driesten spot haar woede thans braveerend.

'Wat wilt ge hier van mij, verworpelingen?'
Vraagt zij, vergeefs beproevend aan haar stem
De oude kracht en fierheid weertegeven.
De moeder had de koningin doen wijken.

'Wij willen zien'
zoo luidt der duivlen eisch,
'Hoe Lilith's haat met menschelijke liefde
Ook zonder ons den strijd ten einde brengt.'

'Van hier gij, die noch haat, noch liefde kent,
In Lilith's rijk is Lilith meesteres!
Geen rekenschap is uw vorstin u schuldig.
Van hier, van hier!' -
De zusters wijken niet,
Maar snijdend klinkt het antwoord van de heerszucht:

'O! Lilith, wreed misleide, diep gekrenkte,
Door ons alleen in ballingschap gevolgd,

Bracht in uw hart het lijden ondank voort,
 Of is 't bedrog gedoemd bedrog te baren?
 Waar Maja heerscht, daar schonk zij ons een rijk,
 En over al wat leeft in eeuwigheid
 Gaf ons uw vorstlijk woord de heerschappij.
 Is nu de haat, die zich zoo sterk geloofde,
 Door 't eerste woord van liefde reeds verweekt,
 En zwicht gij, overwonnen door een mensch?'

'Zwijg!'

 klinkt nog eenmaal krachtig Lilith's stem.
 Den arm om Eva's blanken hals gewonden
 Voegt zij terstond op zachtren toon er bij:

'Neem al wat bloeit in Edens schoenen hof,
 Leg om 't gediert' de keten der begeerten
 Opdat het nederbuige en u aanbidde,
 Maar laat mij haar, die aansnelde op mijn roepen,
 En heilige vrede wekte in mijn gemoed.
 Verlang niet dat ik Eva's reine liefde
 Ten prooi werp aan des levens eindloos leed. -
 Erbarmen, heb erbarmen!'

 roept zij luider,
 Terwijl haar wang verbleekt en ze immer vaster

Haar arm om Eva's zachte leden sluit.
Doch 't duivlen-hart blijft koud voor zooveel liefde.

‘Wij vergen slechts wat Maja vrij beloofde.
Voor eeuwig bindt haar onverbreekbaar woord!
Ga haar gemoed ook thans van logen zwanger,
Wat zij ons schonk blijft immer ons gewijd.’

‘Helaas, helaas!’
is al wat Lilith's mond
Nog aan dien wreeden eisch kan tegenwerpen;
En als de heerszucht Eva's lokken grijpend
Het blonde kind van Lilith's boezem sleurt,
Is 't fiere hoofd haar op de borst gezonken,
En vallen de armen slap neer langs haar lijf.

Nu wordt in Eva's oor 't vergift gedroppeld,
Door Lilith 's zuster zelve toebereid,
En lispelt haar de stem der heerszucht toe:

‘Ik was 't, die u aan Adams zijde legde,
Opdat zijn hart u liefde schenken zou;
Maar spreekt zijn mond op zoeten toon u aan,
Uw naam is 't niet, die leeft in zijn gedachten.

Mag ook zijn hand uw blonde lokken streelen,
 Zijn oog verlangt naar andren schedeltooi,
 En ziet hij in uw blik des hemels luister,
 Zijn ziel versmacht naar warmer oogengloed.
 Bedrogen kind, kondt ge in zijn boezem lezen,
 Gij vondt er Lilith's beeld, een vrouw als gij,
 Als de englen schoon en gloeiende van liefde.'

Wee! welk een pijn doorvlijmt het maagdlijk hart.
 De heerszucht zegeviert, haar oogen fonklen,
 En onmeedoogend listig gaat zij voort:

'Wind dezen donkren sluier om uw slapen,
 Keer tot uw broeder weer en spreek hem toe.
 Hij zelf getuig' de waarheid mijner woorden,
 En schenke aan u veel warmer liefde nog
 Dan eens zijn hart aan Lilith's schoonheid wijdde.
 Nog zijt ge zijn slavin, en deelt zijn gunsten
 Met haar, die uit zijn ziel u dringen wil.
 Wees moedig, eisch uw recht, en al wat ademt
 Gehoorzaamt u zoodra gij hem verwint!
 Dan zwijgt de stormwind op uw wenken stil,
 Of jaagt uw blik hem zegend over de aarde;
 Dan komt de leeuw zich aan uw voeten krommen,

Of ploft uw wenk hem in den afgrond neer;
Dan liggen strijd en vrede in uwe handen,
En deelt ge almachtig dood en leven uit.
Ga kind, ga koningin!

Zoo spreekt de sluwe,
En laat in bangen tweestrijd Eva achter.
Dood waren kalmte en liefde in 't jong gemoed,
Als teedre bloesems wreed in 't veld vertreden.
In 't effen voorhoofd trok de zorg haar rimpel,
En 't blonde hoofd zonk peinzend op haar borst.

Derde Zang .

Door nieuwe vrees wordt Adams ziel gefolterd.
Is dan des levens eerste blijde morgen
Slechts van een immer wisselende smart
De valsche dageraad geweest?
‘O! Eva,
Onmisbre zuster, keer. Moet thans mijn hart
Voor altijd reeds uw troostend woord ontberen?
Ach! had veeleer mijn oog u nooit aanschouwd,

Dan dat mijn zijde u thans weer derven moet,
En in mijn eenzaamheid al de oude pijnen
Weer komen knagen aan 't verlaten hart.
O! Eva, Eva, keer!

Zoo klagend snelt

Door 't paradijs Jehova's eerstgeboorne
Van oost naar west, van 't noord naar 't zuiden heen,
De bergen op, die 't oog de vlakke ontrollen,
De dalen door, verborgen in 't geboomte.
Hij smeekt, hij roept, hij luistert angstig toe:
Alleen van hoogen rotswand antwoordt de echo
Met wreedden spot:

'O! Eva, Eva, keer!'

Vertwijflend zinkt hij onder 't hoog geboomte,
Waar naast de lelie donkre doodsbloem wast,
En beider geuren weeldrig samensmelten,
't Gemoed vol bitterheid ter aarde neer.
De trouwe hoop begeeft hem ook, doch hoor:
Daar siddert door 't geblaarte een schelle toon,
Weeklagend als uit diepe smart geboren.
Is dat de nachtegaal, die d' eersten storm
Bezingt, welke over Edens bosschen woedde?
Of is 't de roep van 't angstig zusterhart,
Dat naar den broeder zoekend om moet dolen?

Hier toeft hij, Eva, smachtend naar een blik
 Die hem doet deelen in uw zielevrede.
 Keer aangebedne, die met zoeten balsem
 De wonden heelde van 't gepijnigd hart,
 Die voor de heerlijkheid van Edens dreven
 't Beneveld oog mij weer verhelderd hebt.'

Wel is het Eva's hand, die 't dichte loover
 Vaneen scheidt, en is 't Eva's blanke voet
 Die over 't donker bloembed naderzweeft,
 Doch onder 't floers, waarmee demonen-sluwheid
 Aan 't blonde kind het beeld der moeder schonk,
 Is 't glanzend haar en 't lichtblauw oog verscholen,
 En als de maan haar blank albasten leden
 Tot vloeiend zilver kust aan Adams zij,
 Verbleekt het beeld der zuster voor zijn oogen,
 En ziet hij Lilith's zwarte lokken weer.
 Hij springt omhoog! -
 Gelijk het watervlak,
 Dat eeuwig golvend eeuwig streeft naar rust,
 In zwoelen nacht zich tegen d' eersten adem
 Van 't langzaam stijgend stormgeweld verzet,
 Om eindelijk, tot razernij gezweept,
 Het schuimend hoofd op 't ijzerhart graniet

Tot blinkend stof uiteen te slaan, zoo blijft
Aan 't klimmend vuur der opgewekte drift
Des menschen ziel een pooze weerstand bieden.

'O! weg van mij!
roept Adam angstig uit,
Terwijl zijn hand op 't afgewend gelaat
't Gesloten oog nog met haar druk beveiligd.

'Was dan mijn lijden u niet groot genoeg,
Dat nieuwe pijn uw blik mij komt bereiden?
Ik heb uw hand herkend toen van mijn zijde
Mijn zoete troost, mijn Eva werd geroofd.
Wat wilt ge meer? O! wijk van mij, gevreesde!'

'Heeft Adam Lilith niet meer lief?'
zoo klinkt
Van Eva's lippen zacht het vragend antwoord,
En 't stemgeluid misleidt zijn luistrend oor.

'Ik had u lief. Was dat zulk zwaar vergrijp?'

'Gij hadt haar lief!'
gilt Eva snijdend uit.

Een rilling liep door 't dicht gebladert henen,
 Het paradijs had in zijn diepen sluimer
 Den eersten kreet der ijverzucht gehoord. -

Verbaasd slaat Adam de oogen op en jammert:
 'Is dan niet al wat bloeit in Edens hof
 Om lief te hebben aan mijn blik geschonken?
 Hoe had mijn ziel haar weerstand kunnen bieden
 Wier adem zoeter is dan lindegeur,
 Wier kleurenpracht der tulpen gloed doet tanen?
 Zij zag mij aan, en 'k strekte de armen uit,
 Om op haar rozewang mijn mond te drukken,
 Om met haar zwarte lokken mij te omstrenglen
 Tot eeuwge liefde en eeuwge zaligheid. -
 Helaas! zij stootte gruwzaam mij terug,
 En liet mijn hart in wild verlangen branden,
 O! Lilith, welke nieuwe foltering
 Voorspelt mij thans uw donker glanzend oog?'

Zoo sprekend buigt zich Adams hoofd ter aarde.
 Hij voelt zich machteloos en wacht zijn vonnis,
 Maar Eva's beeld is in zijn boezem dood. -

't Was waarheid dus wat haar demonen-lippen

Met wreede sluwheid fluisterden in 't oor.
 Zelf legt haar Adam thans getuignis af,
 Hoe aan een Lilith hij zijn liefde wijdde,
 En Eva troost alleen hem schenken kon.
 Zij is slavin en Lilith heerscheres,
 Die Adams ziel met duivlenlist verstrikte.
 Neen, bittere hoon, zij duldt geen slavenjuk,
 En durft de list met nieuwe list bestrijden. -

Zoo denkt ze en spreekt haar broeder toe:

‘O! gij
 Die over Edens uitgestrekte velden
 Tot meester door Jehova werd gesteld,
 Vergeef haar, die uw rechten kon miskennen,
 Het godlijk licht niet in uw oogen zag,
 En zooveel liefde ondankbaar af dorst wijzen!
 Zie, aan uw voeten smeekt ze erbarming af!
 Streck weer uw armen uit om haar te omvatten,
 Berg aan haar borst uw gloeiend aangezicht,
 Opdat uw mond haar met een weelde drenke
 Als nooit op aarde nog genoten werd!’

‘Ja Lilith, Lilith, Adam heeft u lief,
 Zijn ziel versmacht naar de adem van uw lippen,

Zijn blik verduistert, die u wedervond,
En voor een oogenblik van zaligheid
In Lilith's arm, aan Lilith's borst genoten
Is Eva's zustermin een luttel prijs.
Verzinke zij met alle pracht van Eden,
En 't koestrend licht dat uit den hemel daalt,
Voor immer uit mijn oogen in het niet!
Verkeere in haat des menschen koele vriendschap!
Losse in een enklen snellen brand van driften
Het lange leven op, en sterve 't lijf
Waarin die gloed verdooft!

Zoo raast de orkaan,
Dien eens der wellust blik, door haat geprikkeld,
In 't week gemoed van d' eersten mensch ontstak,
Uit Adams mond, en als hij zwijmeldronken
Aan Eva's blanken boezem nederzijgt
Valt op hun hoofden uit demonen-handen
Een regen neer van donkre violieren,
De geurge bloemen aan den dood gewijd.

Wee, driewerf wee dat Lilith moest ontwaken!

O! wreede wroeging spaar het moederhart,
Dat opgezweept door haat en dorst naar wrake

Haar eigen kind aan 't lijden gaf ten prooi.
 De ziel door bittre smart vaneen gereten,
 Ziet zij haar wil door duivlen-list volvoeren,
 En heeft geen macht meer over 't eigen werk.
 Want zelfs Jehova kan haar niet ontheffen
 Van 't godlijk woord gesproken door haar mond. -
 Haar hoofd zinkt neer, haar donker oog verduistert.

Nu komt het viertal zusters dreigend nader,
 De heerschzucht doet haar 't vlamvend zwaard omklemmen,
 Door duivlen handen in den nacht gesmeed.
 Zij heft den arm omhoog.... een bliksemstraal
 Verdooft der starren schijn.... een donderslag
 Weergalmt tot aan Jehova's hoogen troon....
 En in des afgronds nacht is 't paradijs
 Voor eeuwig aan des menschen blik onttoegen. -

Ontzet slaat Adam de oogen op. - Zijn vloek
 Is dus terstond tot werkelijkheid geworden,
 En Edens pracht verzwonden in het niet! -
 't Is woestenijs al wat zijn oog aanschouwt.
 Een schroeiend vuur daalt neer van 't wolkloos zwerk,
 En nergens spreidt een groene kruin haar schaduw
 Of koelt een frissche stroom de heete lucht.

't Verschrompeld loover sterft aan dorre twijgen,
't Gedierte brult van dorst, en woelt den bodem
Tot dichte wolken op van rossig zand.
Vuur om zich henen, vuur in 't ingewand,
Ontbrandt de razernij in Adam's borst,
Een nieuwe vloek stijgt naar zijn lippen op...
Doch als zijn blik door 't felle licht verblind
En afgestooten zich naar de aard' terugwendt
Ziet hij blonde Eva in zijn armen liggen,
Van schaamte blozend, sidderend van angst.

't Was Lilith niet?... O! zuster,'
roept hij uit,
En als een scherpe dolksteek drong 't verwijt,
Dat uit die woorden sprak in Eva's boezem.
Zij had met list haar broeders oog bedrogen,
Uit Adam's mond d' onzaalgen vloek gelokt....

Nu welde stervenlust in beider harten,
Een leeg verlangen naar der dingen eind.
Als ijle rook was 't hoogst genot verdwenen,
Op Edens graf vertwijfeling ontkiemd. -
Doch als zij 't moede hoofd ter aarde buigen,
Zweept hen een vuurge geeselslag omhoog.

Zij springen op.... en achter hen staat Lilith,
Het vlammend zwaard recht voor zich uitgestrekt.
De honger en de dorst, de hebzucht en
De heerszucht zien hen zegevierend aan.

‘Heil Lilith!’

 klinkt der zusters juichgeschal.

‘Heil, heil der wereld eenige vorstin!

Heil, heil der menschheid godgelijke moeder!

Heil, heil Jehova's onbedwingbaar kind!

Gevallen is uw scheepsel machtig God!

Op Lilith's wraakzucht brak uw hooge wijsheid,

Gelijk een handvol zands op 't hard porfier,

Een menschenadem op 't geweld der stormen.

Gewroken is de smaad, die op ons rustte!

En overtreft in de eeuwigheid der eeuwen

Het talrijk kroost van 't eerste menschenpaar

Het droppelen-aantal zelfs van d' Oceaan,

Ons blijft de heerschappij in 't aardse leven,

Ons elke zucht, elke ademtocht gewijd.

De dood alleen gehoorzaamt uw bevelen,

En houdt de wacht voor 't rijk dat u behoort.

Toon vrij uw grootheid, zend uw engelen neder,

Wij vreezen niets. - 't Verblinde menschedom jaagt

Door 't vlammen-zwaard der wellust voortgedreven
Naar nieuwe ellenden vreugde zoekend voort.
Een vloek voor Lilith op de laffe tongen,
Uw heilgen naam in hun gebeden preevlend,
Buigt voor uw altaar wel hun lichaam neder,
Maar bidt hun hart in stilte Lilith aan. -
Tot honderdtallen zal hun tweetal groeien
Tot millioenen ieder honderdtal,
En voor den kus van Lilith's rozelippen
Aan menschenmond in eeuwigheid ontzegd
Zal 't menschedom smaad, gebrek en ziekte dragen,
In wangunst, vrees en haat zichzelf verscheuren,
Wat godlijk is verstikken in zijn borst.
Verdooft de twijfel eindelijk 't licht der hope,
En kent de mensch den nacht waarin hij wroet,
Dan zal zijn hand, met wanhoopskracht gewapend,
Het wonder breken door uw macht gewrocht,
En zoete rust op Lilith's oog doen dalen. -
Heil! Maja, heil ons aller koningin!

Zoo rijst de lof van Lilith's zegepraal
Van duivlen-lippen tergend op ten hemel,
Maar 't donker oog der koningin blijft dof,
Vol deerenis op 't blonde kind gevestigd,

Wier schoot de kiem van zooveel lijden bergt.

‘Neen zustren,’

spreekt ze op smart dootrilden toon,

‘Niet Lilith zij der menschheid koningin.

Niet Lilith's hand zwaai' op deze aard' den szepter. -

Onzaalge kus, die uit den slaap haar wekte,

En dien geen macht haar van de lippen wischt,

Indien uw gloed een offer kan verzachten,

Zoo neem mijn wraak opdat er liefde uit groei! -

U, heerschzucht is de mensch ten prooi gevallen,

U past mijn kroon, u past dit vlammend zwaard.

U bidde 't menschdom aan met gruwbre vloeken,

U offre 't neergekniel'd zijn fellen haat. -

Zie, Lilith zelve buigt zich voor u neder.

Dit trotsche hoofd, dat eens van onheil zwanger

Zelfs aan Jehova weerstand bieden dorst,

Dit ijzren hart, dat slechts de haat deed gloeien,

Die in haar ziel de moedermin verdrong,

Verlangen nog alleen in eeuwge boete

De pijn te stillen in des menschen borst. -

Wat moet geschieden kan mijn hand niet weren,

Zij lijden, die tot lijden zijn veroordeeld,

En voor Jehova's kus is uitgewischt

Op Lilith's mond, en 't hemelsch zonnelicht
Met eeuwgen slaap mijn oog weer houdt geloken,
Vinde op deze aard' door Lilith's zwaard gedreven
Des menschen voet geen oogenblik van rust.
Wees koningin, gevreesd, benijd, bewonderd;
Bemind zal nooit de sombre heerszucht zijn.
Dat zij, die u ontsnappen, of verstompt
Uw wreede geeselslagen niet meer achten,
Bezwijken voor der hebzucht nieuwe prikkels,
En over allen, die uw macht braveeren,
Of die uw wraak te klein een offer rekent,
Behouden dorst en honger nog de macht
Als overzatheid aan hun ziel te knagen,
Of als de worm van ongestilden nood. -

Zoo voer dus heerschappij in Lilith's naam
Voleind mijn taak ter kwader uur begonnen,
En zwaai den scepter, die mijn hand ontviel.
Mij blijve alleen de kracht met schoonen waan
Des menschen blik een pooze te begoochlen,
En hem te doen gelooven in 't geluk. -

Brand los dan, heete worstelstrijd van 't leven,
Ik bied den moeden strijder lafenis.

Wie door uw slagen afgemarteld neerzinkt
Kus ik de wonden heil in 't moede lijf.
Wie door uw scherpe pijlen werd ontzien,
Omdat uw hand ze op eedler doelwit richtte,
Kan ik alleen in 't hart nog vreugde wekken
Den flauwen weerschijn van een godlijk licht. -
Zoo zij der menschen liefde Lilith's wraak,
Der balling troost verzoet' haar eigen lijden.
En in zijn stillen dank, den kostbren traan,
Die in het oog van wellust dronken parelt,
Vind' zij haar hoop, haar loon, haar eenige weelde.
Ga, zuster, heersch, wees koningin der wereld.
Zoolang zij rolt in de eeuwge cirkelbaan
Zal Lilith als slavin u blijven dienen,
Als troosteres staat zij haar kindren bij!

Zoo sprekend neemt de diep gegriefde 't zwaard,
En legt het op der heerschezucht armen neder.
Van 't donker haar brengt zij het diadeem
Op 't machtig voorhoofd van haar zuster over.

En als met wreede, pijnigende slagen
Het eerste menschenpaar wordt voortgejaagd,
Werpt Lilith's oog een droeven blik ten hemel,

En roept haar mond voor 't laatst Jehova toe:

‘Wee, driewerf wee, dat Lilith moest ontwaken!’